

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

**ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΓΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟ
ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1998 ΕΩΣ 2006, ΓΙΑ ΘΕΣΕΙΣ
ΕΙΣΔΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ Η ΑΡΧΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ
ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ Α8 ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΣΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ Ή ΙΣΟΤΙΜΟ ΠΡΟΣΟΝ**

Μάθημα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο, 1 Νοεμβρίου 2008

Διάρκεια εξέτασης: 2 ώρες

Λύσεις

II: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΚΘΕΣΗ

1. Περιεχόμενο	(μονάδες 12)
2. Δομή	(μονάδες 12)
3. Έκφραση	(μονάδες 12)
4. Ορθογραφία	(μονάδες 4)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

5. Β1	(μονάδες 10)
6. Β2	(μονάδες 10)
7. Β3	(μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΓΛΩΣΣΑ

8. Γ1	(μονάδες 6)
9. Γ2	(μονάδες 6)
10. Γ3	(μονάδες 6)
11. Γ4	(μονάδες 6)
12. Γ5	(μονάδες 6)

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΚΘΕΣΗ

(Μονάδες 40)

Σημείο βαθμολογίας 1: Περιεχόμενο - μονάδες 12

Σημείο βαθμολογίας 2: Δομή - μονάδες 12

Σημείο βαθμολογίας 3: Έκφραση - μονάδες 12

Σημείο βαθμολογίας 4: Ορθογραφία - μονάδες 4]

1. Κατά την αξιολόγηση του Περιεχομένου γίνονται δεκτές οποιεσδήποτε απόψεις, δεδομένου ότι είναι αρκούντως αιτιολογημένες και σωστά διατυπωμένες.
2. Αναμένεται ότι οι υποψήφιοι θα αναπτύξουν τεκμηριωμένα τα δύο ζητούμενα του θέματος (αίτια, επιπτώσεις).
3. Η πειστική/σωστή τεκμηρίωση/επιχειρηματολογία τεσσάρων (4) σημείων των ζητούμενων του θέματος κρίνεται ικανοποιητική.
4. Η απαιτούμενη έκταση είναι 400-450 λέξεις. Μόνο σοβαρή απόκλιση λαμβάνεται αρνητικά υπόψη.

Να αναπτύξετε το πιο κάτω θέμα (400 - 450 λέξεις)

Ένα από τα κοινωνικά φαινόμενα της εποχής μας είναι ο μιμητισμός. Ποια είναι τα αίτια αυτού του φαινομένου και ποιες οι αρνητικές επιπτώσεις του στο άτομο.

Αναμένεται η έκθεση να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Πρόλογος

- Γενική αναφορά στο θέμα.
- Ανέκαθεν ο άνθρωπος υιοθετούσε άκριτα τη συμπεριφορά άλλων ατόμων.
- Σήμερα ο Κύπριος πολίτης/ νέος άνθρωπος μιμείται άκριτα και απερίσκεπτα
 - Παράδειγμα η τάση των νέων να μιμούνται ό, τι βλέπουν στην τηλεόραση

Πρώτο Ζητούμενο

Τα αίτια του φαινομένου:

- ο Σύμπλεγμα κατωτερότητας, αίσθηση ανεπάρκειας ατόμου, αφού προσπαθεί να αποκτήσει μια άλλη ταυτότητα
- ο Ανωριμότητα, ανασφάλεια, χαμηλό επίπεδο ανθρώπου, που πιστεύει ότι θα βελτιωθεί, αν μοιάσει με τους υπόλοιπους
- ο Αμετροέπεια και απληστία που χαρακτηρίζει το σημερινό άνθρωπο
- ο Ο άνθρωπος είναι φύσει μιμητικό όν
- ο Αίσθηση ότι με το μιμητισμό απολαμβάνει μιας κοινωνικής αναγνώρισης

- ο Συνεχής επαφή με μεγάλο αριθμό τουριστών / Ξενομανία
- ο Η επικοινωνία και οι πολλές συναναστροφές του ατόμου σήμερα
- ο Διαδίκτυο και γενικά τα Μ.Μ.Ε. με τον καταιγισμό πληροφοριών /εικόνων κ.α
- ο Υπερκαταναλωτισμός - ταύτιση του «είναι» με το «έχειν», με αποτέλεσμα αυτό να μεταφράζεται σε «είσαι ό,τι δείχνεις»

Δεύτερο Ζητούμενο

Οι αρνητικές επιπτώσεις στο άτομο:

- ο Χάνει την ιδιαιτερότητά του και την εθνική του ταυτότητα
- ο Αλλοτρίωση προσωπικότητας, απώλεια των χαρακτηριστικών που συνιστούν την ανθρώπινη οντότητα
- ο Μαζοποίηση, ισοπέδωση του ατόμου
- ο Χειραγώγηση και εξωκατεύθυνση
- ο Διαταράσσεται ο χαρακτήρας του με αποτέλεσμα να χάνει το πολιτιστικό του υπόβαθρο
- ο Υπερκόπωση – άγχος - Έλλειψη χρόνου για ψυχαγωγία
- ο Χαμηλή αυτοεκτίμηση/ αυτοεικόνα
- ο Υιοθέτηση μικροτήτων στην καθημερινή ζωή, όπως ο φθόνος, η ζήλια και η διαβολή με αποτέλεσμα την εξαχρείωση του ατόμου
- ο Υλιστής άνθρωπος

Επίλογος

- Μίμηση των θετικών προτύπων
- Ο ανώτερος άνθρωποι αποζητά το καλύτερο από τον εαυτό του
- Ο άνθρωπος θα πρέπει να αναζητήσει τις αξίες που τον εξυψώνουν
- Καταληκτικό συμπέρασμα/ευχή/προσδοκία (ή)...

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ (Μονάδες 30)

Να διαβάσετε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε και στις τρεις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Να φυλάγεται από εκείνον που μιλεί πολύ ζωνηρά για την αρετή του και αμείλικτα επιτιμά τους άλλους. Σ' αυτή τη διαπίστωση έχει φτάσει με την αλάθητη διάγνωσή του το κοινό αίσθημα. Αποφθεγματικά έχουν την ίδια αρχή διατυπώσει όλοι σχεδόν οι σοφοί του κόσμου, από πανάρχαια χρόνια. Ανέκαθεν οι συνετοί άνθρωποι δείχνουν πολύ λίγη εμπιστοσύνη προς όσους επαίρονται για την ηθική τους υπεροχή και κατακεραυνώνουν με οργή και δίχως έλεος τους άλλους, τους «υστερούντας» ή τους «αμφιβόλους».

Χωρίς να έχουν ιδιαίτερα εγκύψει στην ψυχολογία των «τιμητών», οι απλοί και τίμιοι άνθρωποι έχουν με το ένστικτο εισδύσει στον πυρήνα του ζητήματος. Αφού είσαι πραγματικά εντάξει με τη συνείδησή σου, γιατί φωνάζεις; Τι σε κάνει να κραυγάζεις για την αρετή σου; Ποιον θέλεις να πείσεις - τους άλλους ή τον εαυτό σου; Οι άλλοι δεν σε ρωτούν, γιατί επί τέλους η αρετή σου είναι ζήτημα δικό σου, υπόθεσή σου εσωτερική. Μήπως λοιπόν σε πιέζει και σ' ενοχλεί ο ίδιος ο εαυτός σου και αυτόν προσπαθείς να καθησυχάσεις με τις φωνές σου; Πρώτη απορία.

Ύστερα έρχεται η δεύτερη. Γιατί τόσο μένος στην κατάκριση που κάνεις των άλλων; Και αυτός ο υστερισμός, αυτή η παθολογική επιμονή να διαλαλεις σε όλους τους τόνους ότι οι δεινά και οι δεινά είναι κακοί και ελεεινοί, άθρησκοι, προδότες κτλ. κτλ.; Έχεις καλά-καλά ο ίδιος ξεκαθαρίσει μέσα σου τα ελατήρια που σε κάνουν τιμητή των άλλων, τιμητήν οργισμένο, αφρισμένο, φανατικό; Είσαι εντελώς βέβαιος, όχι για την αναξιότητα εκείνων που κατηγορείς, γιατί το πάθος και το πείσμα δεν σε αφήνουν να δεις και την άλλη όψη του νομίσματος, αλλά για την αγνότητα των ελατηρίων που σε σπρώχνουν στην επίκριση; [...] Μήπως άρχισες να πεισμώνεις, επειδή έχει ήδη σαρκωθεί μέσα σου η βάσιμη υποψία ότι μπορεί να έχει ο άλλος δίκιο; Ή μήπως έπαθες κάτι άλλο: σε πήρε ο κατήφορος και τώρα πια δεν μπορείς να κρατηθείς και γι' αυτό φωνάζεις, για να πείσεις πρώτα τον εαυτό σου και ύστερα τους άλλους ότι δεν κατρακυλάς;...

Έχω να προτείνω έναν ορισμό του ανθρώπου. Τον προτείνω χωρίς καμιά διάθεση παραδοξολογίας. «Άνθρωπος είναι το ζωντανό ον που ξέρει τα πιο ατομικά ελατήρια των πράξεών του να τα παρουσιάζει με τον τύπο γενικών και αφηρημένων αρχών». Εύρημα καινούργιο δεν είναι τούτος ο ορισμός, αλλά απλή αντιστροφή μιας εξαίσιας σκέψης που τη χρωστούμε σ' ένα μεγάλο ηθικό φιλόσοφο, τον Kant. Ηθική, έλεγε ο Kant, είναι η βούληση που εμπνέεται και ενεργεί σύμφωνα με γενικές και αναγκαίες αρχές, δηλαδή με νόμους. Όταν αφήνεσαι στις ατομικές σου προθέσεις, όταν τα κίνητρα των πράξεών σου έχουν στενά προσωπικό τόνο, καμιά εγγύηση δεν υπάρχει ότι η βούλησή σου είναι πραγματικά ηθική. Την ηθική ποιότητα και αξία παίρνει η πράξη σου από τον καθολικό κανόνα που έρχεται να εφαρμόσει.[...]

Το ζώο (όχι το εξημερωμένο και εκφυλισμένο) δεν υποκρίνεται. Φαίνεται εκείνο που

είναι. Ο άνθρωπος όμως έχει και τούτο ακόμη το προνόμιο : ξέρει να υποκρίνεται. Να φαίνεται δηλαδή διαφορετικός από εκείνο που πραγματικά είναι. Και την υποκρισία του την ασκεί κατ' εξοχήν σε μια κορυφαία εκδήλωσή του, στον τομέα της ηθικής ζωής. Εκεί που το ζώο πηγαίνει απροσχημάτιστα και ικανοποιεί δίχως καμιάν υποκρισία τα ένστικτά του, ο άνθρωπος μασκαρεύεται και κρύβει τις πραγματικές προθέσεις του πίσω από υψηλές εξιδανικεύσεις, δηλαδή πίσω από γενικές και αφηρημένες αρχές.[...]

«Ο Τιμητής», Ε.Π. Παπανούτσου, *Εφήμερα*, Δοκίμια, εκδόσεις Νόηση 2002, σσ. 262-265 (Διασκευή)

Ερωτήσεις:

1. Να γράψετε, με δικά σας λόγια, περίληψη του πιο πάνω κειμένου.

(10 - 12 γραμμές)

(μονάδες 10)

- Ο συνετός άνθρωπος αποφεύγει, δεν εμπιστεύεται τον κομπάζοντα συνάνθρωπό του που ενεργεί με έπαρση.
- Το διεισδυτικό ένστικτο του ανθρώπου τον προστατεύει από τις κραυγές των τιμητών που ενοχλούνται από τον ίδιο τους τον εαυτό.
- Ο τιμητής άνθρωπος είναι επικριτής, φθονερός και ζηλιάρης γι' αυτό και οδηγείται στην κατρακύλα.
- Ο ηθικός άνθρωπος, κατά το δοκιμιογράφο και τον Kant, δεν κομπάζει, αφού υπηρετεί ταπεινά την ηθική.
- Ο άνθρωπος υποκρίνεται και γίνεται χειρότερος και από το ζώο.

2. «Ή μήπως έπαθες κάτι άλλο: σε πήρε ο κατήφορος και τώρα πια δεν μπορείς να κρατηθείς και γι' αυτό φωνάζεις, για να πείσεις πρώτα τον εαυτό σου και ύστερα τους άλλους ότι δεν κατρακυλάς;»

Να γράψετε και να σχολιάσετε πέντε εφόδια με τα οποία ο άνθρωπος μπορεί να σταματήσει την κατρακύλα του. (10 - 12 γραμμές)

(μονάδες 10)

- Αποβολή του συναισθηματισμού και αντικειμενική κρίση. Σχόλιο → Χωρίς αυτή δεν αντιλαμβάνεται το μέγεθος των λαθών του.
- Αυτογνωσία, αυτοκριτική, αυτοκυριαρχία. Σχόλιο → μ' αυτό τον τρόπο γνωρίζει τον εαυτό του σε βάθος και διορθώνει τα σφάλματά του.
- Ισχυρή θέληση, αγωνιστικότητα, υπομονή. Σχόλιο → Έτσι κυριαρχεί πάνω στα πάθη του, στις εξαρτήσεις του.
- Ανθρωπιστική παιδεία, ηθική βούληση. Σχόλιο → εφοδιάζει τον άνθρωπο με αρετές και αρχές, υιοθετεί την ηθική.
- Αναπτυγμένη κοινωνική συνείδηση. Σχόλιο → Ο άνθρωπος σέβεται τον κοινωνικό τρόπο συμπεριφοράς μειώνοντας έτσι τα φαινόμενα κοινωνικής αντιπαλότητας της εποχής μας.

)

3. «**Το ζώο ... αφηρημένες αρχές**». Ποιο είναι το ύφος και τι επιτυγχάνει ο δοκιμιογράφος σ' αυτή την παράγραφο; Να σχολιάσετε την επιχειρηματολογία του. (10 - 12 γραμμές)

(μονάδες 10)

Το ύφος του δοκιμιογράφου είναι σοβαρό, ειρωνικό, σκωπτικό, δηκτικό, σαρκαστικό.

(2 μονάδες)

Με αυτό ο δοκιμιογράφος επιτυγχάνει να προβληματίσει τον αναγνώστη και να τονίσει ταυτόχρονα το ζητούμενό του, να καυτηριάσει δηλαδή την ανθρώπινη συμπεριφορά.

(2 μονάδες)

Ο άνθρωπος δυστυχώς υποκρίνεται σε τέτοιο βαθμό που υπερβαίνει τα εσκαμμένα. Το επιχείρημα του δοκιμιογράφου να παραλληλίζει τον άνθρωπο με το ζώο έχει διπλό σκοπό. Αφενός να αποδείξει ότι το ζώο δεν υποκρίνεται παρά μόνο όταν είναι εξημερωμένο, αφετέρου να καταδείξει ότι ο άνθρωπος, αν και «εξημερωμένος», υποκρίνεται. Έτσι τονίζεται ότι η συμπεριφορά του ανθρώπου ξεπερνά ακόμα και την απροσχημάτιστη συμπεριφορά του ζώου, αφού επιθυμεί να ικανοποιεί τα ένστικτά του με κάθε θεμιτό ή αθέμιτο τρόπο. Γίνεται, δηλαδή, χειρότερος και από το ζώο, γιατί ενεργεί ανήθικα.

(6 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΓΛΩΣΣΑ

(Μονάδες 30)

1. Να επιλέξετε και να γράψετε στο τετράδιό σας το σωστό αντίθετο καθεμιάς υπογραμμισμένης λέξης (για κάθε λέξη υπάρχει μόνο μία σωστή απάντηση από τις τέσσερις επιλογές).

- (α) ανήλιος: **προσήλιος**, σκοτεινός, ανήλικος, ανηλεής
 (β) αποκοτιά: **σύνεση**, δύναμη, ευχαριστία, απόλαυση
 (γ) δαπιλής: **φτωχός**, ψηλός, δεδηλωμένος, φιλός
 (δ) δηκτικός: δειλός, δεκτικός, **χαϊδευτικός**, φοβητσιάρης
 (ε) εθελούσιος: εκούσιος, εθιμικός, άγαρμπος, **ακούσιος**
 (στ) παρεκτείνω: παρατείνω, βαρύνω, παράκειμαι, **βραχύνω**

(μονάδες 6)

2. Να γράψετε τα μονολεκτικά παραθετικά των πιο κάτω λέξεων:

(α) λίγος	-	λιγότερος	-	ελάχιστος
(β) σαφώς	-	σαφέστερα (-ον)	-	σαφέστατα
(γ) βαθύς	-	βαθύτερος	-	βαθύτατος

(μονάδες 6)

3. Να επιλέξετε και να γράψετε στο τετράδιό σας το σωστό συνώνυμο καθεμιάς υπογραμμισμένης λέξης (για κάθε λέξη υπάρχει μόνο μία σωστή απάντηση από τις τέσσερις επιλογές).

- (α) ίζημα: κάθαρση, **κατακάθι**, κατίσχυση, ικρίωμα
 (β) τύρβη: τύψη, τέρψη, **αταξία**, ανεμελιά
 (γ) φενάκη: απόστημα, φαντασία, **απάτη**, φερεγγυότητα
 (δ) ημεδαπός: **ιθαγενής**, αλλοδαπός, αλλογενής, ημίθεος
 (ε) φλεγματικός: άρρωστος, φιλάσθενος, **απαθής**, ταραχοποιός
 (στ) στέργω: προσδιορίζω, αρπάζω, σιωπώ, **συναινώ**

(μονάδες 6)

4. Για κάθε παράδειγμα που ακολουθεί, η ίδια λέξη γράφεται τρεις φορές, τη μια σωστά και τις άλλες δύο λανθασμένα. Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας τη λέξη που είναι γραμμένη σωστά:

- (α) **διακαινήσιμος** - διακενήσιμος - διακαινίσημος
 (β) εξεικοίωση - εξοικίωση - **εξοικείωση**
 (γ) απορίμματα - απορρίματα - **απορρίμματα**
 (δ) **αμυλώδης** - αμυλλώδης - αμιλώδης
 (ε) **χειραφέτηση** - χηραφέτηση - χειραφέτιση
 (στ) προκατειλημένος - **προκατειλημμένος** - προκατειλειμμένος

(μονάδες 6)

5. Να γράψετε στο τετράδιό σας Σωστό ή Λάθος, δείχνοντας αν η λέξη της Α΄ Στήλης παράγεται από το αντίστοιχο ρήμα της Β΄ Στήλης:

	ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
(α)	πάθος	πείθω	ΛΑΘΟΣ
(β)	σπονδή	σπεύδω	ΛΑΘΟΣ
(γ)	δείγμα	δείκνυμι	ΣΩΣΤΟ
(δ)	κλίση	καλώ	ΛΑΘΟΣ
(ε)	δόγμα	δέχομαι	ΛΑΘΟΣ
(στ)	ελατήριο	ελαύνω	ΣΩΣΤΟ

(μονάδες 6)